

A **jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes és utólagos alkotmányossági vizsgálata** során az Alkotmánybíróság absztrakt normakontrollt végez. A törvények előzetes alkotmánybírósági vizsgálatát a törvénykezdeményezője, a kormány vagy az Országgyűlés elnöke kezdeményezésére az Országgyűlés kérheti. Ugyancsak indítványozhatja a törvény előzetes alkotmányossági vizsgálatát a köztársasági elnök. A jogszabályok utólagos alkotmányossági vizsgálatát a kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, az alapvető jogok biztosa, a Kúria elnöke és a legfőbb ügyész kezdeményezheti.

Ha a bírónak az előtte folyamatban lévő ügy elbírálása során olyan jogszabályt kellene alkalmazni, melynek alaptörvény-ellenességét észleli, **a bíró kezdeményezi az alkotmánybírósági vizsgálatot**. Ha az Alkotmánybíróság ilyen esetben megállapítja a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességét, azt megsemmisíti, illetve a konkrét ügyben – vagy akár általánosan – kizárhatja annak alkalmazhatóságát.

Az Alkotmánybíróság továbbá ellátja a **választásokkal**, az **országos népszavazás** elrendelésével, valamint az **egyházak elismerésével** kapcsolatos egyes döntések alkotmányossági felülvizsgálatát.

Az alkotmánybírósági törvény a fentiekén túl **további hatásköröket** is megállapít az Alkotmánybíróság részére.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

🏠 1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
✉ 1535 Budapest, Pf. 773.
@ tajekoztatas@mkab.hu
🌐 alkotmanybirosag.hu
☎ (1) 488 31 00
📠 (1) 212 11 70

Az Alkotmánybíróság **az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve**. Feladata a demokratikus jogállam, az alkotmányos rend és az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, a jogrendszer belső összhangjának megőrzése, valamint a hatalom-megosztás elvének érvényre juttatása.

Az Alkotmánybíróság tizenöt tagból álló testület. Elnökét és tagjait az Országgyűlés választja meg tizenkét évre, a képviselők kétharmadának szavazatával. Alkotmánybíró lehet, aki kiemelkedő tudású elméleti jogász, például egyetemi tanár, vagy legalább húszévi, jogi területen folytatott szakmai, például ügyvédi vagy bírói gyakorlattal rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság **1990. január 1-jén kezdte meg működését**; első öt tagját 1989 novemberében választotta meg az Országgyűlés. 1990 júniusát követően tíz, 1994 után 11 tagja volt a testületnek. Az Alkotmánybíróság 2011 júniusa óta tizenöt tagból áll.

1990 és 2011 között – a korábbi alkotmánybírósági törvény alapján – bárki kezdeményezhette az Alkotmánybíróságnál a jogszabályok utólagos absztrakt alkotmányossági vizsgálatát; a testület e hatáskörében hozta meg legfontosabb döntéseit. Az Alkotmánybíróságnak ebben az időszakban nem volt hatásköre alkotmányjogi panasz alapján bírói ítéletek alkotmányossági vizsgálatára. Az alkotmányjogi panasz intézménye arra az esetre szűkült, ha az indítványozó ügyében alkotmányellenes jogszabályt alkalmaztak.

A **2012. január 1-jén** életbe lépett Alaptörvény és az **új alkotmánybírósági törvény** megváltoztatta az Alkotmánybíróság hatásköreit. Ezzel párhuzamosan megváltoztak az indítványozási jogosultságra vonatkozó szabályok, és a testület részben új szervezeti felépítésben is jár el. Döntéseit egyesbíróként, tanácsban vagy a teljes testület ülésén hozza.

Az Alkotmánybíróság **legfontosabb hatáskörei** az alkotmányjogi panasz alapján indult eljárás, a jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes és utólagos vizsgálata és a bírói kezdeményezésre induló normakontroll.

Alkotmányjogi panasz benyújtására elsősorban akkor van lehetőség, ha az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított alapvető jogát bírói ítéletben sértették meg. Ilyen eset-

ben a panaszt a jogerős bírói döntést követően, az ügyben közvetlenül érintett személy nyújthatja be. Kivételesen azonban akkor is lehet alkotmányjogi panaszt előterjeszteni, ha az indítványozót a jogszabályi rendelkezésből eredően közvetlenül, bírói döntés nélkül érte alapjogsérelem. Ha az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés vagy a kifogásolt jogszabály alkotmányellenességét, azokat megsemmisíti.

